

Bømlo kommune
Leirdalen 1
5430 BREMNES

Dato: 09.04.2019
Vår ref.: 2017/17708-28
Saksbehandlar: ninhoel
Dykkar ref.: «REF»

Att.: Alf Helge Greaker

Fråsegn til høyring av kommuneplanen sin samfunnsdel for Bømlo 2019-2049, Bømlo kommune

Vi viser til brev datert 25.02.2019 om høyring av kommuneplanen sin samfunnsdel for Bømlo 2019 – 2049. Hordaland fylkeskommune vurderer planen ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar.

Vurdering og innspel

Samfunnsdelen er eit viktig dokument i det kommunale plansystemet. Samfunnsutviklinga som blir omhandla i samfunnsdelen vil skildre behov og gi føringar for arealbruken. Vi ser positivt på at kommunen har hatt ein stor prosess med samfunnsdelen med stor medverknad frå etatar i planforum. Utkast til planprogrammet vart diskutert 30.01.2018, og utkast til samfunnsdel var i forum 23.01.2019. Planforum er ein viktig møteplass mellom kommunane og sektororgan på regionalt nivå. Kommunen har i så måte fått mykje innspel i prosessen undervegs. Vi vurderer at våre innspel i stor grad er teke inn i planframlegget som føreligg.

Regional planstrategi 2016-2020 har som langsiktig mål at Hordaland skal vera berekraftig, attraktivt og nyskapande. Hovudmåla er at Hordaland skal ha høg sysselsetting; eit inkluderande samfunn; ei klima- og miljøvenleg utvikling samt samarbeid i ein sterk Vestlandsregion. Framlegget til samfunnsdel for Bømlo sin kommuneplan er i samsvar med den regionale planstrategien, med sitt fokus på maritime næringar og reiseliv; attraktive senter; berekraftig klima og samfunn; samt fokus på folkehelse og inkludering. Dette er positivt og ei styrke i planen.

Bømlo kommune har utarbeidd ein samfunnsdel med tre grunnleggjande prinsippa «bærekraftig», «helsefremjande» og «føre var-prinsippet» synleggjer ei heilskapleg tilnærming til samfunnsutviklinga og klar retning. Det er løfta fram kvar ein ser at arealdelen av kommuneplanen kan vere eit verktøy for å oppnå målsettingane, og kva samfunnsdelen av planen må svare på for at ein kan ta det vidare til arealdelen gjennom arealstrategiar. Planframlegget legg fram 6 temadelar: 1 Hovudutfordringar; 2 Kystkommunen; 3 Klima; 4 Livsmeistring; 5 Inkludering; 6 Demokratiutvikling. Kvar tema har ei matrise med tre kolonner: «Slik vil me ha det»; «Slik gjer me det» og «Arealstrategi». Matrisa tek for seg mål for kommunen innafor tema, korleis kommunen vil arbeide med målet og ein konkret arealstrategi for det aktuelle målet. Dette er ei tydeleg framstilling som vil vere eit godt reiskap for kommunen sitt vidare arbeid.

Senter- og tettstadsutvikling, senterstruktur og handel

Regional plan for attraktive senter (2014) skildrar ei god samfunnsutvikling, og set mål for senter-struktur og senterutvikling i fylket. Attraktive senter er viktige for å sikra naudsynnte tilbod, og for å skapa attraktivitet som gjev busetjing og næringsaktivitet. Attraktive senter som konsentrerer tilbod og befolkning er og viktig for dei totale samfunnskostnadane og kommunen si evne til å levera gode tenester til innbyggjarane. Sentrumsutvikling som tema er godt dekkja i planframlegget.

Framlegget til planprogram drøftar kva det vil seie å være ein kystkommune, og kva dette tyder for Bømlo. «Det at me er ein kystkommune skal me få fram og bruke på ulike måtar, i alle samanheng.» Det er positivt at kommunen legg fokus på kva som er unikt for kommunen, og korleis dette kan understrekast i vidare utvikling. Dette er identitetsskapande arbeid, og er positivt.

Kvalitetane i kystkommunen som er trekt fram går under befolkningsamansetning; maritimt og marint næringsliv; fiskerinæring; lune hamner og idylliske kystgrender; kulturliv og lang historie. Det er summert at kvalitetane i lokalsamfunna og grendene utfyller kvarandre, og det er summen av desse som gjev identitet til bømblingane og styrker kommunen.

Kommunen ønskjer å satse på kommunesenteret Svortland gjennom å utarbeide ein eigen ny områdeplan for sentrum. Dei vil også satse på lokalsentra sine: Rubbestadneset; Moster; Finnås; Langevåg. Lokalsentra er der Bømlo kan tilby innbyggjarane sine ein kvardag som «går opp», med : «Ein kortreist kvardag med berekraftige sosiale kvalitetar, arealbruk og transportløyser. Lokalsentra skal fremje helse, miljø og livskvalitet som er eit godt grunnlag for næringsliv og tilflyttarar. Det er i og kring lokalsentra ein har moglegheit til å etablere arbeidsplassintensive verksemdar, publikumsretta aktivitetar, offentlege og private tenester og opne areanaer for fritids- og kulturaktivitetar.» Sentera skal utviklast med sine lokale særpreg og konsentrere med sentrumskvalitetar som funksjonsblanding, inkludert bustader og blå-grøn struktur. Dette er positivt.

Kommunen er også oppdatert på viktige verkemiddel på arkitekturen i sentrum for å sikre liv og aktivitet også etter stengetid, og vil at «det arkitektoniske og utforminga av uteromma skal vere stadstilpassa og framheve lokale, kulturhistoriske verdiar.» Kommunen vil forhalde seg til regionale retningslinjer for arealplanar i sentrumsområde, men også utarbeide lokalt tilpassa retningslinjer for å konkretisere kva sentrumskvalitetar som bør vere for kva einskild plass. Det er positivt at kommunen er oppteken av å sjå skilnadene mellom dei ulike sentra dei har i Bømlo, og sjå desse i ein samanheng som syner eit hierarki med kommunesenter; lokalsenter og nærsenter.

Bømlo kommune har tre moglegheitsstudiar for Svortland sentrum, Mosterhamn og Langevåg, mellom anna med tildelte tettstadmidlar frå fylkeskommunen. Det er positivt at kommunen understreker at gode moment herifrå må takast med vidare i utviklingsarbeidet og KPA.

Senterplanen er verdt å sjå til som ressurs i arbeid med kommuneplan. Ein definert senterstruktur, der funksjonar innanfor sørvis og handel blir lokalisert etter nivået på senteret, vil styrke kvaliteten på tettstadene i Hordaland, skape eit føreseieleg plangrunnlag for investeringar og næringsutvikling og vere i tråd med samordna areal- og transportplanlegging.

Bustadpolitikken i planframlegget trekk fram at kommunen må ha ein balanse mellom areal som blir lagt ut for bustader og ein realistisk befolkningsutvikling. Livlause grender med tomme fritidsbustader vert problematisert, og ein ønskjer at bustadareal langs sjøen først må bli prioritert til fastbuande. (Sjå Strandsone). Fylkeskommunen er samd i vurderinga at kommunen treng å utarbeide ein overordna bustadstrategi. Det er også positivt at ein trekk fram at ein ønskjer bustader i sentrum. Det bør presiserast at konsentrert bustad-bygging berre skal skje kring tettstader og knutepunkt med sosial infrastruktur som skular, barnehagar og butikk. Kommunen syner å vere medveten om at for å sikre attraktive stader å bu bør

ein ha planar for kvar ein vil konsentrere bustadbygging og dyrke gode lokalmiljø. Kanskje må Bømlo prioritere kva for bygder som er aller viktigast å halde levande?

Når det gjeld handel er det også understreka i planframlegget 2.2 Sentrumskjerner at det er i lokalsentra at det skal lokaliserast offentleg og privat tenesteyting og nye næringsareal til detaljhandel, kontor og kafe. Dette er også i tråd med Regional plan for attraktive senter (2014).

Areal og transportplanlegging

Mobilitet er eit viktig tema i planen, og her er det lagt vekt på korleis innbyggjarane skal delta og bidra i lokalsamfunnet. Eit slikt perspektiv er viktig, og krev at kommunen vektlegger trygg ferdsel for mjuke trafikantar. Ved å konsentrere bustadområdene legger kommunen til rette for at innbyggjarane vert mindre avhengig av bil for å nytte ulike servicetilbod. Vi viser til dei nasjonale måla som er nedfelt i Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (BATP) som vart vedteken i 2014. Hensikta er at planlegging av utbyggingsområder og transportsystem skal legge til rette for mest mogleg effektiv og miljøvennleg transport slik at transportbehova kan reduserast. Spreidd busetting fører mellom anna til meir bruk av privatbil, behov for skoleskyss, og utfordringar knytt til kommunale tenester og beredskap. Det å leggje til rette for at ein større del av befolkninga kan gå eller sykle til ulike målpunkt vil og verke positivt inn på folkehelsearbeidet i kommunen. Oppfølging av dei nasjonale målsettingane er innarbeid i regionale styringsdokument, til dømes i Regional plan for attraktive senter i Hordaland og Regional transportplan for Hordaland.

Kommunen skisserer opp mange viktige tiltak for støtte opp om bærekraftige reisealternativ og med fokus på trafikktryggleik. Vidare skal kommunen bidra til å fremje og prøve ut innovative transportløyisingar. Vi støtter den merksemda transport og mobilitet er gitt i KPS, men fokus på både gange, sykkel og kollektivreiser. Vi er midlertidig usikker på om bruken av omgrepet «sykkelekspressveg» vil vere riktig i denne samanheng. I følge sykkelhandboka stilles det strenge krav til utforming av ein sykkelekspressveg (bedde, kurvatur, stigningar, planfrie kryss mm) for å sikre rask sykling over lengre avstandar. I Norge har det i NTP vore planer for sykkelekspressveg langs riksveg inn til større byer. Sykkelekspressvegar er ressurskrevjande å bygge, og det er få som er realisert nasjonalt. Finansiering av ein gjennomgåande sykkelekspressveg frå nord til sør på Bømlo vil vere vanskeleg.

Kystsone

Strandsone, friluftsliv og landskap

Planframlegget understreker at kommunen vil sikre viktige friluftsområde til lands og til vanns. Sikring av ubygde holmar, øyar og skjær er trekt fram. Kommunen ønsker også å starte arbeidet med å registrere viktige friluftsområde og ta vare på samanhengande grøntstruktur i og nær lokalsentera. At innbyggjarar skal bu nær turområde er ei god målsetting.

Det er positivt at kommunen skal få på plass byggjegranser i strandsona for områder som er eigna for utbygging, både for nye og eldre planar. Her kan vi tilrå å få utarbeidd ei strandsoneanalyse der ein nyttar metodikken for kartlegging av funksjonell strandsone, samt at ein får fram moglegheiter for fortetting. Å gjere dette som ein del av kommunerulleringa er klokt. Kartlegging av strandsona og fastsetjing av funksjonell strandsone som grunnlag for lokalt tilpassa bruk og forvaltning er ein hovudstrategi for den regionale strandsonepolitikken i Hordaland. Definisjon av funksjonell strandsone er som følger: "Den sona

som står i innbyrdes direkte samspel med sjøen både økologisk, topografisk og/eller bruksmessig. Kan vere smalare eller breiare enn 100-metersbeltet.”

Kartlegging av funksjonell strandsoner inneber ei detaljert analyse av landskap og landskapselement, og vil mellom anna krevja synfaringar og flyfotostudier. Gjennom ei samanstilling av kjent kunnskap og nye vurderingar kan ein differensiera strandsoneverdiane basert på fastsette kriterium, og slik definera område som bør vernast og område som kan vidareutviklast med ny utbygging eller fortetting. Kvalitetar knytt til biologisk mangfald, landskap, kulturminne, bygningsmiljø og tilgjenge for ålmenta står i fokus. Kartlegginga krev ikkje anna kompetanse enn det kommunane normalt har for planleggings- og kartarbeid. Det er ein viktig føresetnad at arbeidet er kunnskapsbasert og kan etterprøvast.

Planframlegget skildrar utfordringar som kommunen har på temaet strandsoner/landskap:

- Fritidsbustader i strandsona som gjev privatisering og livlause grender utanom ferisesong
- Urørt natur må ha høg prioritet, og utvikling må skje til nytte for ålmenta heller enn gjennom privatisering
- Behov for differensiert arealbruk, særleg opna for interesser knytt til næringsutvikling

Areala langs sjø og vassdrag er viktige og representerer store verdiar både som landskap, natur/naturmangfald og som rekreasjonsområde både på land og sjø/vatn. Det har vore og er generelt eit stor press mot desse areala og plan og bygningslova gjev strandsona eit sterkt vern. Men forvaltninga av desse areala er krevjande. I planframlegget kjem det fram at innbyggjarane på Bømlo ønskjer fleire bustadområder i sjølina. Dette er noko kommunen ønskjer å gjennomføre ved å trekke lokalsamfunnet ned mot sjøen. Vi minner om Regional kystsonerplan for Sunnhordland og ytre Hardanger der det er forankra i retningslinene i planen at nye område for bustad og fritid ikkje skal ligge i strandsona. Berre innanfor areal avsett til sentrumsområde i kommuneplan kan areal til bustad- sentrums- og næringsutvikling prioriterast framfor areal til fritidsføremål. Kommunen bør følge regional plan, og utover dette kan ein gjere lokale tilpassingar.

Det er viktig at kommunen ser si rolle og tek ansvar for heilskapleg utvikling i kommunen. Med klare retningslinjer og føresegn bør det bli enklare å halde seg til gjeldande planar, samt å sikre både strandsoner og landskap. Vi oppmodar kommunen til å gå grundig til verks her og sikre seg klare rammes for handsaming av planar dei neste åra. I Regional kystsonerplan for Sunnhordland og ytre Hardanger står det klare retningslinjer på føremål i strandsona, både når det gjeld næring og fritid. Disse bør kommunen sjå til som ein nyttig ressurs i arbeidet med utforming av sine føringar.

Under er link til kystsonerplanen samt kunnskapsgrunnlaget som ligg på våre nettsider:

<https://www.hordaland.no/nn-NO/plan-og-planarbeid/regionale-planar/regional-kystsonerplan-for-sunnhordland-og-ytre-hardanger/>

Næring

Maritime næringsområde

Fiske og akvakultur er ein del av den historiske identiteten til Bømlo, og er framtidsretta næringer. «Det skal leggjast til rette for at marine og maritime næringer i området kan utvikla seg vidare til å vere lønsame og konkurransedyktige i eit langsiktig perspektiv innanfor rammene av ei berekraftig utvikling.» Høg kompetanse og innovasjon innan marine næringer er trekt fram som eit av kommunen sine konkurransefortrinn. Ny fiskerihamn i Hovlandshagen/Langevågen vil kommunen ha realisert. Ved planlegging av nye eller utviding av eksisterande næringsområde, må behov for næringsutvikling og arbeidsplassar tilleggas vekt. Samstundes skal dette vektast opp mot omsyn til allmenne interesser. Det er viktig at dei gode næringsareala til sjø vert nytta av verksemdar som har eit reelt behov for å vera lokalisert ved sjøen.

Landbruk

Bømlo vil oppretthalde landbruket og vere open for nye formar for drift. Planframlegget fastslår at jordvernet må stå sterkt og at kommunen vil følgje opp ein nasjonal jordvernstrategi. Dei vil også få eit arealrekneskap som vil vere eit viktig kunnskapsgrunnlag.

Temaplan for landbruk Hordaland gjev viktige regionale føringar. I denne er det 3 hovudmål: styrka lønnsmda, auka produksjonen og betra rekrutteringa til landbruket. Desse målsetjingane kan koma tydeleg fram i plandokumentet.

Reiseliv

Det er positivt at Bømlo ønskjer å satsa på reiseliv. Dette er ein viktig næringsveg no og for framtida. Reiselivsnæringa er i vekst i Noreg og i verda. Bømlo har mange ressursar som kan nyttast i denne samanheng, og dette er dei medvitne om i planprogrammet. Her går det fram mykje tankegods som er i tråd med trendar innan reiseliv. I «Reiselivsstrategi for Vestlandet 2013 – 2020» går det fram ulike trendar og strategiar for ei berekraftig og lønsam reiselivsutvikling.

Innan reiseliv er det viktig å tenke regionssamarbeid, og å tenkje region når det gjeld å selja eit eige varemerke. Slik kan ein synast og «nå ut». Ein heilskapleg «pakke» av kvalitetsopplevingar er viktig, og lokal mat er ein viktig del av dette.

Det å satse på å halde på levande bygder er viktig mellom anna med omsyn til potensialet i reiselivs-utvikling. Samtidig må satsing på desse, i ei tid med negative folketalsprognosar, balanserast opp mot å bygga opp sterke attraktive sentre.

Ungt entreprenørskap

Arbeidet med å fremje entreprenørskap i kommunen bør starte tidleg. Ungt entreprenørskap (UE) er eit verdifullt tiltak i skulen i så måte. Ikkje berre aukar det sannsynet for å starta eigen bedrift, men det bidreg til eit meir kreativt tankegods kring det å nytta ulike typer som kan kome lokalsamfunna og eksisterande næringsliv til gode.

Klima og energi

Miljødirektoratet har i år, i samarbeid med Statistisk sentralbyrå utarbeidd ny statistikk for klimagassutslepp i kommunane. Her er nyttig statistikk for kommunen si klimaplanlegging. I følge «Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene» skal kommunen i kommuneplan eller i eigen kommunedelplan innarbeida tiltak og verkemidlar for å redusere klimagassutslepp og fremje energieffektivisering og -omlegging.

Bømlo kommune melder seg på laget for å oppfylle internasjonale og nasjonale klimamål, med spesielt fokus på områda energiforsyning og areal- og transport. Bømlo vil legge til rette for at både innbyggjarar og næringslivet skal bidra i klima- og miljøarbeid, og medverke til ei grøn omstilling.

Å integrere klimaplanen inn i samfunnsdelen er ein god arbeidsmetode, som vi også signaliserte i planforum. Planframlegget legg fram klare mål og strategiar. Planen har ei kopling mellom klima og arealforvaltning, som fastslår at å redusere det daglege transport-behovet vil vere eit viktig tiltak for å nå lokale utsleppsmål. Dette kunne med føremon ha vore drøfta vidare. Klimatilpassing er ein viktig faktor når det kjem til lokalisering av bustader. Å vurdere i kva grad lokalisering genererer utslepp, og kor sårbare

lokalitetar og tiltak vil vere for klimaendringar er begge delar viktige faktorar ved bustadutbygging. Ein kan difor gjerne nytta omgrepet klimaomstilling, om ein ønskjer å inkludere begge desse faktorane.

Elles er det positivt at planen inkluderer strategiar for klimarisikoar, som flaum, storm, vassforsyning etc. Kommunen vil også få ein handlingsstrategi for klimaarbeidet i kommunen, i kombinasjon med klimabudsjett og klimarekneskap. Bømlo vil redusere sine klimagassutslepp med 80% innan 2030. Områda ein vil ha fokus på reduksjon av utslepp er vegtransport; jordbruk; bygg og anlegg; samt hamneanlegg og elektrisk infrastruktur for maritim sektor.

På tema energibruk og transport vil det vere mogleg å gjennomføre tiltak som å byta ut kommunen sine eigne bilar med elbilar, bygge ladeinfrastruktur til elbilar, vurdere energieffektivisering, solfangarar på kommunale bygg og mykje anna. Det er mogleg å søkje støtte til ulike, kommunale tiltak gjennom dei statlege ordningane Klimasats og Enova, eller fylkeskommunen si støtteordning for kommunale klimatiltak.

Folkehelse, inkludering og universell utforming

Det verktøyet kommunane har for å få oversikt over innbyggjarane sin helsetilstand og påverknadsfaktorar for helse i kommunen er Folkehelselova § 5. Dette dokumentet skal vere skriftleg, tilgjengeleg for innbyggjarane og reviderast kvart fjerde år som grunnlag for arbeidet med planstrategien.

Dokumentet ivaretek omsyn til folkehelse på ein svært god måte gjennom heile plandokumentet.

Kommunen viser dette mellom anna gjennom:

Helsefremjande samfunnsplanlegging er løfta inn som eit overordna plangrep.

Koplinga til FN sine bærekraftsmål og med vektlegging også av sosial berekraft er viktig grep..

Gode strategiar på alle nivå som viser gode folkehelseperspektiv og som er befolkningsretta

Gode perspektiv på eit inkluderande samfunn mellom anna med demokrati utvikling som eige innsatsområde.

Kommunen har lagt oppdatert kunnskapsgrunnlag til grunn for planarbeidet og teke inn innspel frå befolkninga etter gode og breie medverknadsprosessar. Dokumentet syner at kommunen har svært god kompetanse om tverrsektorielt folkehelsearbeid.

Inkludering og folkehelsearbeid er eit ansvar for heile kommunen og høyrer heime i alle kommunen sine innsatsområde. Kommunen har valt å beskrive strategiar innanfor oppvekst; aldersvenlege lokalsentra og nærmiljø; psykisk helse; auke kompetanse om berekraft for barn og unge; utvikling av tenestetilbodet; helsefremjande planlegging; ansvarleggjering for eiga helse; inkludering; trygge og aktive nærmiljø; fremje frivillig innsats og samskaping, samt god samfunnstryggleik.fritid og arbeid/næring, samt helse og omsorg. Auka innsats knytt til utdanning og oppvekst, bustad og arbeid bør prioriterast svært høgt for å få ei befolkning med god helse og høg livskvalitet i kommunen i åra som kjem. Innsats innan desse områda bør vektast høgare som grunnleggjande faktorar i folkehelsearbeidet. Innrettinga av arbeidet på desse samfunnsområda er svært viktige for utvikling av likeverdig helse for innbyggerane på Bømlo i åra som kjem.

Kommunen arbeider og for å redusera ulikskap i levevaner og sosiale og fysiske miljøfaktorar. Eit viktig grep er få breidda av innsatsen på ulike arenaer som nærturområde, merka stiar og sikre areal for nye sosiale møteplassar for å fremje fysisk aktivitet.

Kommuneplanen for Bømlo viser at kommunen har svært god forståing for at folkehelsearbeidet bør styrkast i politikk – og samfunnsutvikling, og at planarbeid er fundamentet for dette. Kommunen set ord på dette ved å slå fast at kommunen har eit ansvar for folkehelsearbeidet.

Kommunen løftar fram folkehelse som eit gjennomgåande tema, og byggjer sin innsats på at årsakene til helse finn vi i ulike samfunnssektorar. Kommunen trekk både fram bakanforliggende faktorar som er negative for utviklinga av helsa og ikkje minst vektlegg plandokumenta verdien av positive ressursfaktorar for å styrke helsa til befolkninga. Begge perspektiv er viktige.

Det er gjennomgåande positivt at kommunen viser til helseutfordringane som grunnlag for mål og strategiar i planarbeidet. Kommunen løftar fram, slik både folkehelselova og plan- og bygningslova legg føringar på, at sosial ulikskap i helse skal løftast fram i planlegginga.

Kulturminne og kulturmiljø

Det er viktig at kulturminne vert ein integrert del av dei overordna planane i kommunen. Kulturminne er ein ressurs som må sikrast i plan. I 2013 vedtok fylkesutvalet i Hordaland fylkeskommune at alle kommunar i Hordaland bør ha kommunedelplanar for kulturminne. Det vart difor starta opp eit eige prosjekt; Kulturminnekompetanse i kommunane 2013-2016, KIK-prosjektet, som har følg opp kulturminneplanarbeidet i kommunane.

Høyringsutkastet til kommuneplanen sin samfunnsdel er delt inn i seks hovudtema: Kystkommunen, Klima, Rusta for livet, Sosialt og inkluderande, Demokratiutvikling og Arealstrategisk oppfølging. Kulturmiljø og kulturminne er skildra under Kystkommunen, punkt 2.10. Her går det fram at data til kulturminneplanen i hovudsak er klart, og at ein tek sikte på å ferdigstille kulturminneplanen før endeleg handsaming av arealdelen til kommuneplanen.

Samfunnsdelen skal vere med på å definere og formidle kommunen sin identitet og kva retning kommunen ynskjer å gå. Bømlo kommune er rik på kulturminne. Kulturminna vil kunne vere ei viktig ressurs til lokal og regional utvikling.

Det er positivt at Bømlo kommune no er i ferd med å slutføre arbeidet med kulturminneplanen, slik at denne kan vere med på å danne grunnlaget for det vidare planleggingsarbeidet. Bømlo kommune har som deltakar fått økonomisk støtte av Riksantikvaren og vil kunne få tilgang på fagleg rådgjeving av Hordaland fylkeskommune til sjølve planarbeidet.

Vi viser også til vedtatt regional kulturplan, som omfattar heile kulturfeltet. Sjå nettsida: <https://www.hordaland.no/nn-NO/plan-og-planarbeid/regionale-planar/regionale-planar---oversikt/>.

Oppsummering

Bømlo kommune har utarbeidd ein tydeleg samfunnsdel til kommuneplanen, som er i samsvar med Regional planstrategi 2016-2020. Kwart tema i samfunnsdelen er gjort reie for med mål, midlar og strategiar. Kommunen har ei heilskapleg tilnærming til samfunnsutviklinga og ei klar retning.

Hordaland fylkeskommune har merknader til nokre av tema, som vi ber om at kommunen tek omsyn til. Det er positivt med satsing på lokalsenter, men kommunen må kanskje velje ut nokre senter som skal prioriterast. Angåande mobilitet kan ein ha fokus på både gange, sykkel og kollektivreiser. I kystsona er det positivt at ein vil legge inn byggegrense i planar, og vi minner om at friluftsføremål har prioritet i strandsona utanfor sentrumsområde. Det er positivt at kommunen er bevisste på å satse på framtidretta maritim næring, samstundes som dei ønskjer å halde fram med fokus på den historisk viktige

landsbruksnæringa. Angående klima er kommunen tydeleg i sine mål for reduksjon av utslepp, og planen skildrar også strategiar i høve til klimarisikoar. Når det gjeld folkehelse og inkludering er også dette tema som kommunen tek på alvor i sitt planframlegg. Kommunen løftar fram sosial ulikskap i helse skal løftast fram i planlegginga. Arbeid med kulturminneplanen er i ferd med å slutførast, og dette ser vi på som positivt.

Vi deltek gjerne i vidare samarbeid, og vonar vi sjåast i planforum i arbeidet med kommuneplanen sin arealdel.

Eva Katrine R. Taule
kst. plansjef

Nina Gjester Hoel
spesialrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Saksbehandlarar:

Nina Gjester Hoel, Seksjon for plan - REGIONALAVDELINGA

Else Marie Aarø, Seksjon for næring- og lokalsamfunnsutvikling - REGIONALAVDELINGA

Hanne Espe, Seksjon for idrett og friluftsliv - KULTUR OG IDRETTSAVDELINGA

Øystein Monsen, Fylkeskonservatoren - KULTUR OG IDRETTSAVDELINGA

Gunhild Raddum, Transportplanseksjonen - SAMFERDSELSAVDELINGA

Kopi til:

FISKERIDIREKTORATET

FYLKESMANNEN I HORDALAND

STATENS VEGVESEN